Numer pojedyńczy 15 mk.

GŁOS POMORSKI

Rok 2. (GAZETA POMORSKA) Nr. 61

Prenumerata miejscowa: W ekspedycji miesięcznie 250 mk., kwartalnie 750 mk., z odnoszeniem do domu mies. 270 mk., kwart. 810 mk. Przedpłata na poczcie miesięcznie 275 mk., kwartalnie 825 mk. — W razie nieprzewidzianych wypadków, jak strejki, przeszkody techniczne itd. prenumeratorzy nie mają prawa żądania niedostarczonych numerów lub zwrotu prenumeraty.

— — — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — — —

Dyrektor przyjmuje od godz. 10-tej do 11-tej przed południem. Redaktor Naczelny przyjmuje od godziny 6-tej do 7-tej po południu

Reklamy: Przed tekstem 150 mk., w tekscie 180 mk., za tekstem 150 mk. za wiersz. — Dla W. M. Gdańska i Prus Wschodnich 3 wzgl. 8 mk. niemieckich. — Dla zagranicy 5 wzgl. 15 mk. niemieckich. Administracja nie przejmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia inseratu

Ogłoszenia: Wiersz nonparelowy ośmiołamowy lub jego miejsce dla wojew. Pomorskiego i Poznańskiego 30 mk. Dla innych województw 45 mk.

Rachunek bieżący: Bank Związku Sp. Zarobk. i Danziger Privat-Aktienbank Gdańsk, i Grudziądz.

Konto czekowe: Gdańsk nr. 2980.

Konto Pocztowe: Kasa Oszczędności Oddział w Poznaniu nr. 20119.

Redakcja i Administracja: Groblowa 27/29. | GRUDZIĄDZ, czwartek, dnia 9-go marca 1922 | Telefon Nr. 50 i 51.

P. Ponikowski ponownie premjerem?

Niemożliwość utworzenia „Małej Koalicji". — Gabinet pozaparlamentarny. — Za b. premjerem 247 głosów, a przeciw 135 gł. — Mocarstwa sprzymierzone godzą się na formułę Ponikowskiego. U Naczelnika Państwa.

Ponownie gabinet pozaparlamentarny z p. Ponikowskim na czele?

Warszawa. (Tel. Wł.) Południowe posiedzenie konwentu seniorów nie doszło do skutku, ponieważ stronnictwa sejmowe nie przygotowały się do wymiany zdań, i odłożono posiedzenie do godz. 5 po południu z tem, że w międzyczasie kluby mają się porozumieć między sobą. Ze strony Piastowców i Nar. Zjedn. Lud. czyniono wysiłki celem utworzenia większości parlamentarnej tak zwanej Małej Koalicji: centrum i prawicy z udziałem N. P. R.

O godz. 5 marszałek zagaił posiedzenie konwentu senjorów, zwracając się najpierw do stronnictw centrowych o powiadomienie o wyniku pertraktacji. Posłowie Witos i Skulski oświadczyli, że wyniki ich zabiegów są negatywne, bo lewica nie chce wejść do rządu koalicyjnego. Poseł Chądzyński jako przedstawiciel lewego skrzydła projektowanej Małej Koalicji oświadczył, że N. P. R. udział swój w gabinecie parlamentarnym uzależnia od programu zwykłego rządu, mianowicie w sprawach robotniczych i bezrobocia.

Konferencja N. P. R. z Piastowcami wykazała, że niemożliwem jest porozumienie się tych stronnictw do terminu rozwiązania Sejmu i innych postulatów programowych. Wobec tego oświadcza N. P. R., że udział jej w rządzie jest niemożliwym.

Marszałek zwrócił się następnie do prawej strony konwentu. Poseł Głąbiński (Z. L. N.) oświadczył, że podczas poprzedniego przesilenia usiłowania jego około utworzenia większości pozostały bez skutku. Obawiając się, że i tym razem wynik zabiegów byłby taki sam, nie może się podjąć misji utworzenia gabinetu.

Wobec tego zwrócił się marszałek do stronnictw, które proponowały utworzenie rządu „Małej Koalicji", aby aby wyznaczyły po jednym reprezentancie z każdego klubu i usiłowłay dojść do konkretnego wyniku, Przedstawicieli swych wybrały wszystkie kluby prócz P. P. S., „Wyzwolenie", grupy Stapińskiego i N, P. R.

W tym czasie minister Skirmunt zakomunikował marszałkowi, iż byli u niego codopiero posłowie włoski, angielski i francuski i złożyli oświadczenie, z którego wynika, iż aneksja ziemi Wileńskiej ze strony polskiej będzie przez ich rządy źle widziana. Marszałek przedstawił konwentowi senjorów to oświadczenie.

Na tem przerwano posiedzenie.

Rozpoczęły się rokowania stronnictw prawicy i centrum, które nie dały żadnego wyniku. Zakomunikowano marszałkowi, że nie doszło do utworzenia koniecznej większości.

Marszałek naznaczył ponowne posiedzenie konwentu i stwierdził, że przedstawiciele klubów doszli do przekonania, iż możliwym jest jedynie gabinet parlamentarny, i prosił o zestawienie kandydatów. Ze swej strony wysunął kandydaturę p. Plucińskiego na premjera a następnie 6 wojewodów, których nazwiska wymienia kolejno.

P. de Rosset wysunął kandydaturę p. Ponikowskiego.

W czasie dyskusji nad kandyturami nadeszła depesza od p. Plucińskiego z doniesieniem, że z powodu nawału pilnych spraw nie może przybyć do Warszawy.

Z 6 wymienionych kandydatów żaden nie znalazł poparcia. Pozostał jedynie p. Ponikowski.

Marszałek zarządził głosowanie klubami; Za p. Ponikowskim oświadczyły się P. S. L., N. Z. L., P. P. S., „Wyzwolenie", N. P. R., klub mieszczański, klub Pracy Konstytucyjnej, grupa Stapińskiego, razem 247 głosów, do czego doliczyć będzie można zapewne także Niemców i żydów, które stanowisko swe uzależnili od rokowań z p. Ponikowskim.

Przeciw kandydaturze p. Ponikowskiego głosowały Z. L. N., Chrześc. Nar. Klub Robotniczy, grupa Dubanowicza i Stron. Katol. Ludowe (Matakiewicz) — razem 135 głosów.

Marszałek zawiadomił p. Ponikowskiego o wyniku posiedzenia. P. Ponikowski zastrzegł sobie decyzję do dziś (środę) rana.

Stanowisko mocarstw sprzymierzonych.

Warszawa. (Tel. włas.) Jak słychać, mocarstwa sprzymierzone nie będą podpisania aktu złączenia w formie przyjętej przez komisję spraw zagranicznych uważały za aneksję Ziemi Wileńskiej ze strony Polski.

Warszawa. (PAT.) W dniu 7 bm. o godz. 1 po południu zgłosili się do Ministerstwa spraw zagranicznych posłowie: angielski Max Miller, włoski Thomassini i francuski Panefie, aby w imieniu swoich rządów przestrzec rząd polski przed zatwierdzeniem przez Sejm Rzeczypospolitej „prostej" aneksji Ziemi Wileńskiej (annexion pure et simple) wywołałoby to „jaknajgorsze wrażenie."

P. minister Skirmunt przyjął oświadczenie do wiadomości z tem, że właściwym czynnikom je zakomunikuje.

Delegacja wileńska u Naczelnika Państwa.

Warszawa. (Tel. włas.) Delegacja wileńska wczoraj po poł. została in corpore przyjęta przez naczelnika Państwa na audjencji. Audjencja trwała czas dłuższy. Sprawy podpisania aktu złączenia nie poruszano.

Zażegnanie przesilenia w Anglji.

Londyn. (PAT.) W kuluarach izby gmin zapewniają, że kryzys gabinetowy został zażegnany, ponieważ Lloyd George na usilenie prośby unjonistów zdecydował się pozostać na stanowisku.

LLOYD GEORGE ZACHOROWAŁ.

Leafield. (PAT.—Radjo). Lloyd George zachorował na bronchitis. Na życzenie lekarzy wstrzymać się ma od wszelkiej czynności i udaje się na odpoczynek do Walji.

Komplikuje to obecną sytuację polityczną.

Londyn. (PAT.) „Daily Mail" donosi, że Lloyd George udaje się na dwutygodniowy urlop do Walji. W czasie tym nie będzie brał czynnego udziału w polityce.

Niemiecki pomysł!

Katowice. (AW.) Naczelna Rada Ludowa otrzymała informacje, że delegacja niemiecka w Genewie zamierza zażądać, aby w niemieckiej części Górnego Śląska zamiast języka polskiego wykładano tak zwany język „wasserpolnisch". Jest to gwara nieużywana przez lud, lecz używana przez część zgermanizowanego mieszczaństwa, język polski skażony wyrażeniami pochodzącymi z niemieckiego. Wiadomość powyższa wywołała żywe oburzenie ludności. Panuje przekonanie że delegacja niemiecka wystąpiła z tym projektem jedynie w celu przedłużenia rokowań.

KONFERENCJA MAŁEJ ENTENTY.

Wiedeń. (PAT.) „Suedslavische Coresp." donosi z Belgradu, że wczoraj rozpoczęły się obrady konferencji rzeczoznawców. Przedstawiciele Jugosławji, Czechosłowacji i Polski odbyli wstępne narady celem ustalenia programu prac.

KONFERENCJA MINISTRÓW FINANSÓW.

Paryż. (PAT-Havas.) Potwierdza się wiadomość, że konfercja ministrów finansów Anglji, Francji i Belgji i włoskiego minstra skarbu rozpocznie się dzisiaj. Potrwa ona dwa dni, a zajmie się układem finansowym z 13 sierpnia, sprawą węglową oraz cen węgla, kopalniami w zagłębiu Saary, rozdziałem pierwszego miljarda uzyskanego od Niemiec, sprawą kosztów okupacji i wreszcie układem wiesbadeńskim.

ODROCZENIE KONFERENCJI MINISTRÓW SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Paryż. (PAT.) Dyplomatyczny współpracownik agencji Havasa otrzymał nieurzędową wiadomość, że spotkanie się ministrów spraw zagranicznych Anglji, Francji i Włoch w celu zbadania sprawy wschodniej ponownie zostanie odroczone, gdyż włoski minister Szancer może opuścić Rzym dopieru po obradach parlamentu włoskiego, a zatem najwcześniej dnia 16 marca

Z ostatniej chwili.

BADANIE STANU WISŁY.

Gdańsk. (PAT.) Wczoraj wyjechali do Tczewa wysoki komisarz Haking, prezes Rady Portowej de Peynnier, członek Rady admirał Borowski i inni. Oglądali oni szczególnie wały ochronne oraz przystań zimową.

PROJEKT ZMIANY KONSTYTUCJI GDAŃSKIEJ.

Gdańsk. (AW.) Senat wniósł podobno do Sejmu gdańskiego projekt zmiany konstytucji w duchu wymaganym przez Radę Ligi Narodów. Mianowicie mają prezydent senatu i główni senatorowie być wybrani na 4 lata zamiast na 12.

STOSUNKI HANDLOWE POLSKO-JAPOŃSKIE.

Warszawa. (AW.) Dziś przybędzie do Warszawy na zaproszenie przez rząd polski wiceprezydent izby handlowej w Tokio i członek misji handlowo-przemysłowej w Europie p. Otsotosi, wybitny działacz na polu przemysłowem. Celem jego pobytu w Warszawie ma być nawiązanie stosunków handlowo-przemysłowych między Polską a Japonją.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszaws, 8 marca. (AW.) Dewizy i waluty: **Berlin 17,65—17,20; Gdańsk 17,65—17,20; Londyn 19 500; Nowy Jork 4450—4390; Paryż 409—397.**

GIEŁDA POZNAŃSKA.

Targ zbożowy:

Poznań. (AW.) Targ zbożowy: Żyto 10 800, pszenica 15 000—16 000, jęczmień 9500—10 000, owies 9300—9800, mąka żytnia 14 000—15 000 groch 11 000—13 000, łubin 7000—10 000. Usposobienie stałe.

Targ na bydło: 8. II. Bydło rogate I 22 000 do 23 000, II kl. 15—16 tys., III kl. 7—8 tys.; cielęta I kl. 17—18 tys., II kl. 15—16 tys., świnie I kl. 44—45 tys., II kl. 40—42 tys., III kl. 36—38 tys. Zwieziono wołów 5, byków 104, jałówek i krów 136, owiec 43, świń 731. Targ ożywiony, na bydło tendencja spokojna.

Po wyborze prezydentów miasta.

Zatem mamy prezydenta i wiceprezydenta. Pono nie wszyscy w mieście są zadowoleni. Rozumiemy, ale z drugiej strony przyznajemy słuszność mec. Wysockiemu, który zaznaczył, że należy się z faktem dokonanym pogodzić i współdziałać, by miasto, jaknajwiększe wyniosło korzyści z wyborów sobotnich.

Nie wątpimy w dobrą wolę nowych prezydentów miasta i ich przyrzeczeń, według których służyć będą dobru miasta. Słowa same i przyrzeczenia nie wystarczają, atoli trzeba koniecznie czynów. I panowie, wybrani na stolce prezydalne, wiedzieć winni, że społeczeństwo grudziądzkie sądzić ich będzie nie według pięknych słów, ale czynów. A w tym kierunku w szerokich kołach poważne były i są wątpliwości odnośne prezydenta miasta. Nie chcemy się nad niemi rozwodzić, ale potrącamy o nie dla tego, by pan prezydent wiedział o nich i według nich ustalił miarę swej energji. A potrzeba jej będzie w rozmaitych kierunkach wobec rozluźnienia administracji miejskiej, a dalej wobec palących potrzeb gospodarczych miasta. Słusznie napisano w jednem z zamiejscowych pism, że nie reprezentacje muszą być głównem zadaniem prezydentów miasta, ale obowiązkowa praca, pełna celowej i świadomej inicjatywy na dobro przyszłości miasta.

Oczywiście w swej pracy prezydent nowy musi się oprzeć na miarodawczych czynnikach miejskich a więc na magistracie i radzie miejskiej. Ich zadaniem będzie nie tylko ułatwiać pozytywną współpracę działalności prezydenta i wiceprezydenta, ale dawać im też bodźca do szeroko ujętej inicjatywy.

Może obecnie, gdy zapadła już klamka, a rozmaitym ambicjom na długi czas położono kres, zrozumią radni miasta i radcy magistratu, że na terenie polityki komunalnej nie ma ni czasu ni miejsca na polityczne spory lub polityczny kąt widzenia. Dobro miasta jest dla nich najwyższą zasadą a nie wskaźniki partyjne, a własne sumienie i poczucie odpowiedzialności naczelnym nakazem. Chcielibyśmy wierzyć, że uzdrowienie w tym kierunku nastąpi obecnie, gdy radni i radcowie miasta — poznawszy się bliżej — poczną w sobie szanować i uznawać tę dobrą wolę wyłącznego służeniu dobru miasta.

Dziś zbiera się magistrat i zapewne rozdzieli kompetencje prezydenta i wiceprezydenta. Nasuwa się tu jedno. W magistracie nie ma niestety prawnika — ani prezydent ani wiceprezydent nim nie jest. A słuszność mają ci, którzy wskazują na szereg zawiłych spraw, które każda administracja miejska rozwiązać musi pod kątem dobra i interesów miasta. Brak ten da się dotkliwie uczuć, o ile jemu nie zaradzi się dość szybko. Zdaniem naszem trzebaby do magistratu na miejsce po wiceprezydencie, ustępującym z liczby radców miejskich, wybrać nowego i to bezwzględnie prawnika, któryby w całej pełni był stałym doradcą prawnym całego magistratu i obu prezydentów. Żądanie zdaniem naszem słuszne i warto zastanowienie między panami członkami Rady i Magistratu.

Oto pierwszy praktyczny wniosek, który nasuwa się z wyniku obecnych wyborów, wniosek, który musi być załatwiony pozytywnie, by miasto żadnej nie doznało szkody.

Tych kilka uwag na dzisiaj, uwag, bynajmniej nie wyczerpujących tematu ostatnich wyborów. Świadomie nie potrącaliśmy o rozmaite partyjne i osobiste interesy i dążenia, chcąc właśnie podkreślić, że z chwilą zakończonych wyborów nastał dla wszystkich czas do pozytywnej pracy dla dobra miasta. Oto naczelne hasło, do którego i my stosować się będziemy. Ono będzie nam też probiercem krytycznej oceny działalność tak Rady Mieskiej jak i Magistratu, a szczególnie obu pp. prezydentów. Nie wątpimy atoli, że ono będzie też hasłem i ich wszystkich, a wówczas między nami i opinją miasta z jednej strony a naszemi miarodawczymi czynnikami miasta z drugiej, panować będzie zawsze harmonja, tak bardzo potrzebna dla twórczej działalności na rzecz miasta.

— Poseł Reder a telegram do marszałka Sejmu wileńskiego. Na ostatniem posiedzeniu Rady Miejskiej stawił dyr. Poszwiński wniosek, poparty przez polskich radnych wszystkich odcieni, o wysłanie następującego telegramu:

„Imieniem miasta Grudziądza wyrażamy na mocy specjalnej uchwały Rady Miejskiej sejmowi wileńskiemu wyrazy serdecznej radości z uchwały, wyrażającej niezłomną wolę przyłączenia ziemi wileńskiej do Rzeczypospolitej, wyrażając nadzieję, że mimo wszelkie trudności zwycięży wola niezłomna ludności, a jej przedstawiciele zasiadą niebawem w Sejmie Rzeczypospolitej w Warszawie".

Tak brzmiał telegram gdy prezes rady p. mec. Szychowski poddał go pod głosowanie, wystąpił z protestem jedynie poseł Reder. Jak niepyszny atoli musiał zamilknąć, gdy i koledzy jego polityczni wskazali mu, że na sprawę wileńską należy patrzeć pod kątem ogólnonarodowym, a nie partyjnych intryg warszawskich.

Niepotrzebny występ w sprawie, która nas wszystkich łączyć winna.

Pomorski Związek Hodowców zarodowego drobiu.

Celem podniesienia hodowli drobiu na Pomorzu oraz stworzenia źródeł, z których mogliby się hodowcy zaopatrywać w rasowo produkcyjny drób, zwołała Pomorska Izba Rolnicza dnia 7 bm. w hotelu „Królewski Dwór" w Grudziądzu zebranie konstytucyjne hodowców Pomorza.

Zebraniu przewodniczył naczelnik wydziału hodowli inwentarza P. I. R. p. Szczepski. Ministerstwo roln. zastępował p. Trybulski z Warszawy.

Zebrani przyjęli statut i uchwalili, że wystawa drobiu odbędzie się w pierwszej połowie listopada w Tczewie.

Zadaniem nowo ukonstytuowanego stowarzyszenia jest:

1) Pouczanie członków przy pomocy wykładów i artykułów w pismach o celowym chowie, wychowie i pielęgnowaniu drobiu.

2) Ustanawianie w porozumieniu z P. I. R. wytycznych kierunków dla hodowli drobiu.

3) Sprawozdanie i dobór materjału hodowlego męskiego i żeńskiego pełnej krwi.

4) Uznawanie hodowli za zarodowe na podstawie wydanych przez P. I. R. przepisów.

5) Wydawanie świadectw uznania i świadectw pochodzenia.

6) Pośredniczenie w zakupnie i sprzedaży materjału hodowlanego.

7) Urządzenie wystaw i reprezentowanie pomorskiej hodowli drobiu na wystawach dzielnicowych.

8) Premiowanie kurników zarodowych i gniazd.

9) Popieranie i organizowanie miejscowych kółek hodowli drobiu.

10) Współdziałanie z instytucjami rolniczemi, mianowicie P. I. R. nad podniesieniem hodowli drobiu.

Nazwa stowarzyszenia brzmi: „Pomorski Związek Hodowców zarodowego drobiu".

Zarząd składa się z przewodniczącego i 4 członków oraz z zastępców tychże. Przewodniczącym Związku jest każdorazowy prezydent P. I. R. wzgl. jego zastępca. Członków zarządu wybiera się na przeciąg 3 lat.

Coroczne walne zebranie ustanawia wysokość wstępnego oraz roczne składki. W roku 1922 nie pobiera się wstępnego a składka na rok 1922 wynosi dla urzędników, robotników i gospodarzy (do mórg 200) 10 mk., zaś dla rolników siadających wyżej 200 mórg, 500 mk.

Związek zorganizuje koła miejscowe, które płacić muszą do związku 10 mk. rocznie.

W skład zarządu weszli: 1) p. Wichmann, 2) ks. Sadowski, 3) prezes koła toruńskiego, 4) p. Jaworska, jako zastępcy: 1) p. Kleist, 2) starosta Kowalski, 3) zastępca prezesa koła toruńskiego, 4) ks. Helwig.

Związek przystąpił do Centralnego Komitetu do spraw hodowli drobiu w Polsce i weźmie udział w odbyć się mającej Wystawie drobiu w Warszawie. Centralny Komitet ma na celu zespolenie usiłowań i prac organizacji rolniczych i przemysłowej w zakresie hodowli drobiu i nadanie tym usiłowaniom właściwego kierunku, oraz wpływanie na podniesienie techniki i rozwoju handlu i przemysłu drobiowego.

Dalej trudni się: badaniem potrzeb wewnętrznych i zagranicznych rynków zbytu produkcji drobiowej, inicjowaniem i popieraniem specjalnych kursów, wyszkoleniem instruktorów, założeniem stacji doświadczalnych itd.

Stworzenie kooperatywy handlowej będzie przedmiotem obrad przyszłego zebrania.

P. naczelnik Szczepski apelował do zebranych, by energicznie propagowano założenie kółek miejscowych, które przyczynią się do lepszego rozwoju hodowli drobiu i hodowcom samym przyniosą polepszenie finansowe.

W imieniu Ministerstwa i Centralnego Komitetu przemówił p. Trybulski życząc nowemu towarzystwu jak najpomyślniejszego rozwoju na korzyść Państwa i Pomorza i hodowców.

Wm.

Wiadomości bieżące.

Kalendarz: Czwartek; Celestyna. Wschód słońca 6.27, zachód 7.40. Wschód księżyca 12.56, zachód 8.19.

Kalendarzyk historyczny.

[illegible] marca **1863 r.** Jeden z dzielniejszych organizatorów powstania wojewoda Zygmunt Podlewski uderza pod Myszyńcem na czele 700 ludzi na kolumnę roty piechoty rosyjskiej i trzy sotnie kozaków i zadaje nieprzyjacielowi duże straty, mimo jego wielkiej przewagi liczebnej. Podlewski schwytany przez Moskali, poniósł śmierć męczeńską, rozstrzelany w Płocku 15 maja 1863 roku.

TEATR POMORSKI (Strzelnica):
CZWARTEK: „CNOTLIWA ZUZANNA" — operetka w 3 aktach Gilberta z udziałem p. Zofji Róreckiej w roli tytułowej.

BIBLJOTEKA I CZYTELNIA T. C. L. otwarta w dni powszednie od godz. 5—7, dla dzieci w środy i soboty od godz. 4—5.

MUZEUM otwarte w środy i soboty od godziny 12 do 2 w niedziele i święta od godz. 11 do 2.

OFIARY.

Na repatrjantów: Złożyła w naszej Redakcji Szkoła w Małym Rudniku 700 mk., a w Polskiem Towarzystwie Czerwonego Krzyża: Sędziowie i urzędnicy sądu i prokuratorji 5170 mk. zebrane przez p. dyrektorową Grobelną 7000 mk., Szkoła Biały Dwór 2077 mk. Szkoła wydziałowa na ręce p. rektora Dominikowskiego 5220 mk., Szkoła Okonin Polonia 1400 mk., Szkoła Gacia 1662 mk., Szkoła katolicka niemiecka 1000 mk., p. Władysława Grabowska 100 mk., gimnazjum matematyczno-przyrodnicze 34 296 mk., zebrane przez p. Helenę Balcerową 13 850 mk.

Konferencja Pań Mił. św. Wincentego a Paulo otrzymała dla swych biednych z Młynów grudziądzkich przez p. dyrektora Ostrowskiego 2 centnary mąki pszennej, a od p. Antoniego Sadłowskiego z Grudziądza 200 centnarów węgla, za co składa tą drogą podziękowanie.

—** **NASZYCH SZANOWNYCH KORESPONDENTÓW** zawiadamiamy, że niektóre nadesłane nam korespondencje podczas przerwy strejkowej straciły na aktualności, wobec czego nie możemy ich publikować.

—** **WALNE ZEBRANIE P. T. CZERW. KRZYŻA** odbyło się wczoraj o godz. 6 wiecz. w sali ratuszowej. Przewodnicząca P. T. C. K. p. Żyborska zagaiła zebranie. Wobec tego, iż o naznaczonym czasie nie zebrała się dostateczna ilość członków, odłożono zebranie do godz. 7, które bez względu na ilość obecnych będzie prawomocne w swych uchwałach. Przewodniczył p. prezydent Włodek. Po odczytaniu protokółu z działalności P. T. C. K. za rok 1921 i po złożeniu sprawozdania dziękował p. prezydent za jasne wykazanie działalności P. T. C. K. za ubiegły czas i zachęcał do dalszej pracy. Następnie odczytano sprawozdanie z poszczególnych sekcji. Podług tego sprawozdania obrót w ubiegłym roku wynosił około 1½ miljona marek.

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania udzielono absolutorium.

Działalność poszczególnych sekcji był taka niezmiernie rozłożona, iż z wyników tej pracy można być zadowolonym. Urządzono gwiazdki dla żołnierzy; opiekowała się sekcja C. K. chorymi w szpitalach. Celem pokonania kosztów urządzono przedstawienia, których dochody zużyto na powyższe cele.

Sekcja odzieżowa miała 7 pracowni, które zajmowały się szyciem bielizny.

Opieka nad sierotami działała również bardzo intensywnie, ulżyła w znacznej części ogólnej biedzie pozostałym po poległych, rozdawając ubiory, bieliznę i wiktuały między rodziny po poległych naszych bohaterach.

Sekcja sanitarna urządzała kursa sanitarne, które prowadzi dotąd p. dr. Majowa. Etat sióstr wynosi 24.

P. przewodnicząca dawała jeszcze wyjaśnienia i prosiła o zwolnienie z urzędu.

P. prezydent Włodek dziękował jeszcze raz za intensywną pracę wszystkich pań zarządu i sekcji i prosił o przystąpienie do wyboru nowego zarządu.

Następnie p. prezesowa okręgu w imieniu okręgu P. T. C. K. dziękowała za pracę wydatną tutejszego koła i zachęcała do dalszej pracy.

P. Baranowski proponuje wybór dwuch zastępczyń prezesowej.

P. Żyborską wybrano jednogłośnie na prezesowę C. K.

Panie Korzeniewską i Klimkową wybrano jako wiceprzewodniczące.

Na sekretarkę wybrano jednogłośnie p. Piotrowską.

Zastępczynią sekretarki wybrano p. Hoffmanową.

Jako skarbnika wybrano jednogłośnie p. Baranowskiego, zastępczynią p. dr. Zambrzycką.

Do sekcji finansowej wybrano p. Poszwińską, jako zastępczynią p. majorowę Szmyłową.

Do sekcji gospodarczej obrano p. Głębocką.

Do sekcji opieki nad wdowami i sierotami obrano p. Pieniążkową, do pomocy p. Ostrowską i p. Jarczyńską.

Do Komisji rewizyjnej wybrano dotychczasowy skład prócz p. Baranowskiego, który ustępuje i p. dyr. Poszwińskiego.

Do sekcji propagandy pp. płk. Krystynusa, mjr. Vogla, Tafalczyka, p. Rybacką, p. red. Chmielewskiego, mjr. Marchlika, płk. Zalewskiego.

Do sekcji sanitarnej wybrano p. Steinerową i p. mjr. lek. Chełmickiego.

Na tem wyczerpano porządek dzienny i zamknięto zebranie, dziękując p. prezesowej okręgu za łaskawe przybycie.

—** **WALNE ZEBRANIE POM. ZWIĄZKÓW HODOWLANYCH.** Pod przewodnictwem prezyd. Pomorskiej Izby Rolniczej p. dr. Esden Tempskiego odbyło się dnia 7 bm. wieczorem w hotelu „Pod złotym Lwem" walne zebranie hodowców bydła rozpłodowego i trzody chlewnej.

Nadzwyczaj pouczający referat o coraz bardziej się szerzącej gruźlicy wygłosił p. dr. Esden Tempski, wskazując na środki przeciwdziałające. Referent i zebrani byli zgodni w tem, że trzeba gruźlicę wszelkiemi sposobami wytępić. Inicjatywa w tej sprawie wyjdzie ze strony P. I. R. z współdziałaniem Ministerjum.

Na walnem zebraniu zatwierdzono statut hodowców trzody chlewnej i hodowców bydła.

Przedłożone przez p. dr. Strusiewicza, naczelnika P. I. R. wnioski natury organizacyjnej i finansowej przyjęli zebranie jednogłośnie. Zebranie uchwalili na wniosek p. dr. St., by licytacje bydła odbyły się 2 razy rocznie, mianowicie na wiosnę i jesień, a nie jak dotąd, 4 razy. Przyszła wystawa bydła rozpłodowego i trzody chlewnej odbędzie się w maju rb. w Grudziądzu. Na wystawach przyszłych ma nastąpić także premiowanie bydła.

Do zarządu wybrano pp.: dr. Esden Tempski (przewodniczący), Malmendier-Subkowy, Siebrand-Bratwin, Schadow-Niedamowo, Mania-Rajkowy, Kleina-Subkowy, Schwarz-Malenin i Hasse-Nowacerkiew.

Szczegółowsze sprawozdanie umieścimy w jednym z najbliższych numerów.

lm

—** **KOMITET WYCHOWANIA FIZYCZNEGO NA M. GRUDZIĄDZ** odbył dnia 6 bm. pierwsze zebranie, na którem przewodniczył p. pułkownik Ładoś. Protokół prowadził naczelnik gniazda grudziądzkiego druh Dostatni. W zebraniu brali udział przedstawiciele „Sokoła", „Harcerstwa", Tow. „Przyjaciół Harcerzy", Tow. „Wyścigów Konnych", Klub wojskowy garnizonu i P. K. U. Z powodu choroby nie przybył na zebranie prezydent miasta p. Włodek.

Na przewodniczącego Komitetu wybrano p. pułkownika Ładosia. Dziękując zebranym za zaufanie, podkreślił w pięknem i nader treściwem przemówieniu, że starać się będzie o to, by wychowanie fizyczne coraz bardziej zainteresowało jak najszersze koła społeczeństwa; starać się będzie do jak najintensywniejszej pod tym względem pracy wśród ludności cywilnej i wojskowej.

Konferencja komitetu [illegible] statutu.

Do Komisji Statutowej wybrano pp. dr. Meja, ppor. Kwasikowskiego, naczelnika gniazda Dostatniego.

Przyszłe zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 13 marca w gabinecie p. prezydenta miasta w ratuszu o godz. 7 wieczorem.

—** **Wszystkie prowincjonalne Komitety Niesienia Pomocy Repatrjantom** powstałe z ramienia **P. T. C. K. i Rad Opieki Społecznej** upraszamy o łaskawe nadesłanie sprawozdań z przebiegu akcji, na terenie ich działalności: w jaki sposób zorganizowane były zbiórki i kwesty, czy i jakie były urządzane imprezy dochodowe jakie rezultaty w gotówce i naturaljach oraz przy jakim nastroju i udziale społeczeństwa odbyła się cała akcja.

Przewodnicząca:
Pol. Tow Czerw. Krzyża Toruń
(—) H. Steinbornowa

—** **„Zgoda“**, Spółdzielnia Spożywców donosi, że z swej piekarni przy ul. Szkólnej nr. 9 oddaje dla swych członków zapisanych chleb czterofuntowy po **280 mk. Chleb** można nabywać w piekarni i w filji „Zgody“ przy ul. Lipowej nr. 15.

—** **Z KRONKI POLICYJNEJ.** Dnia 26 ub. m. w nocy aresztowali tut. funkcjonarjusze Ekspoz. Śledczej z porozumieniem Policji Państw. w Świeciu dwuch sprytnych włamywaczy nazwiskiem Franciszek Hoffmann i Alojzy Michalski z Grudziądza, którzy w nocy z dnia 23 na 24 ub. m. skradli właścicielowi tartaku Maksowi Gross'owi w Czersku pow. świecki dwa konie, wóz i parę nowych żółtych szorów, w ogólnej wartości miljona marek. Sprawcy przyznali się, że mieli zamiar w nocy 26 lutego wyprowadzić kilka koni w Grupie, lecz nie zdołali swego zamiaru wykonać, ponieważ zostali przez energicznych funkcjonarjuszy Eksp. Śledczej aresztowani.

Nadmienić trzeba, że za przychwycenie sprawców i dostarczenie skradzionych koni wyznaczył poszkodowany 10 proc. nagrody.

Skradzione konie, wóz i półszorki zdołano odnaleść i wręczyć poszkodowanemu z powrotem.

W nocy z dnia 5 na 6 bm. włamano się do mieszkania p. Marji Tomaszewskiej zam. przy ul. Toruńskiej nr. 28 i skradziono większą ilość bielizny damskiej i męskiej, cztery pierścianki złote, jeden ślubny, oprócz tego 1300 mk. niemieckich i 100 000 mk. polskich.

Ogólna wartość skradzionych rzeczy wynosi 250 tysięcy marek.

Ruch towarzystw.

—** SZANOWNYCH PANÓW PREZESÓW TOWARZYSTW I ORGANIZACJI POLSKICH proszę na zebranie **w czwartek, dnia 9 marca o godz. 6** w lokalu **Biblioteki Drukarni Pomorskiej**, w celu omówienia obchodu niedzielnego ku czci autora pieśni: „Jeszcze Polska nie zginęła“.

W nadziei, że wszystkie towarzystwa grudziądzkie będą reprezentowane. Czołem! Prezes Sokoła.

—** „WYDZIAŁ MŁODYCH POLEK“ komunikuje, że w środę dnia 8 bm. o godz. 7 wieczorem w gimnazjum klasycznem przy ul. Ogrodowej i Sienkiewicza odbędą się zapisy na lekcje języka polskiego, historji, geografji, literatury, prawa polskiego, ekonomji oraz psychologji dla dorosłych. W tymże dniu ustali się rozpoczęcie kursów. Zarząd.

—** OBRONA KRESÓW ZACHODNICH. Dnia 10 bm., t. j. w piątek, o godz. 7 wieczorem na sali zebrań Magistratu odbędzie się zebranie członków Rady Obrony Kresów Zachodnich, którzy się dotychczas zapisali oraz sympatków.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie ze zjazdu Pomorskiego; 2) Wybór sekretarza; 3) Zorganizowanie kół lokalnych m. Grudziądza; 4) Urządzenie wiecu; 5) Sprawa zorganizowania sekcji kulturalno-oświatowej i gospodarczej; 6) Wolne głosy. O liczne przybycie uprasza Zarząd.

—** TOW. „WYDZIAŁU MŁODYCH POLEK“ komunikuje, że w środę dnia 8 bm. o godz. 7 wieczorem rozpoczyna się pierwsza lekcja polskiego, historji, geografji i literatury, dla kursów wieczornych dla dorosłych w gimnazjum klasycznem przy ul. Sienkiewicza i Ogrodowej.

W tym samym dniu przyjmujemy jeszcze zapisy osób, chcących brać udział w kursach. Zarząd.

Z Pomorza.

—** **SŁUP. (Składka.)** Na repatrjantów z Rosji bolszewickiej zebrała Szkoła w Słupie 2660 mk. Tak hojna składka wśród maluczkich świadczy o znakomitem zrozumieniu przyjścia z pomocą naszym repatrjantom. Inicjatorowi tej składki, nauczycielowi Tadeuszewskiemu należy się specjalne uznanie.

—** **TORUŃ. (Koniec żeglugi państwowej na Wiśle.)** Wedle uchwały komisji oszczędnościowej przy Min. Skarbu żegluga na Wiśle zostanie oddana w ręce prywatne. Tym sposobem żegluga państwowa na Wiśle, która wskutek wadliwej organizacji przyczyniła się do zmniejszenia ruchu żeglarskiego, przestanie istnieć, niewątpliwie na dobro handlu naszego.

—** **Starogard. (Unieważnienie wyborów do Rady miejskiej).** Sąd administracyjny w Toruniu unieważnił wybory do rady miejskiej z powodu sfałszowania jednej listy przez niewyśledzoną osobę.

—** **TCZEW. (Wieczorek.)** Polska Szkoła Staromiejska w Tczewie urządziła wieczorek, na który zgromadziły się liczne zastępy rodziców dziatwy szkolnej. Program wypełniły śpiewy, deklamacje, gimnastyka tańce i jedna komedyjka. Całość wypadła znakomicie i pozostawiła głębokie wrażenie wśród uczestników. Szczególnie podobały się śpiewy i tańce narodowe, jak polka-węgierka, krakowiak, polka-kokietka, czardasz i pieśni cygańskie. Śliczne efektowne a własnoręcznie wykonane stroje potęgowały urok tańców niezmiernie.

Ale też grono nauczycielskie pod kierownictwem p. rekt. Deskowskiego nie oszczędziło pracy i trudu nad przygotowaniem i urządzeniem wieczorku. Uczestnik.

(Pośrednictwo Pracy.) Położenie na rynku pracy w miesiącu lutym w powiecie tczewskim jest wedle sprawozdania tut. urzędu pośrednitwa pracy następujące:

Zgłoszono wolnych miejsc 88, zgłoszono poszuk. pracy 324, umieszczono 49, pozostaje poszuk. pracy na marzec 233. Pozostaje wolnych miejsc na marzec 28. Pozostałe miejsca są tylko dla rzemieślników i służby domowej.

Na mocy rozporządzenia K. N. R. L. z 24. 6. 1919 r. przedsiębiorstwa handlowe i przemsyłowe i posiedziciele ziemscy są zobowiązani do zgłaszania wszystkich wolnych miejsc w Państw. Urzedach Pośrednictwa Pracy. Niezastosowanie się do tego rozporządzenia podlega grzywnie do 3000 mk.

—** **CHOJNICE. (Echa wyborów.)** Ostatnie wybory do Rady Miejskiej nie zadowoliły naszych sfer lewicowych, gdyż lista socjalistyczno-robotniczo-enperowska uzyskała 7, lista obywatelska zaś 10 mandatów. Założyli pp. lewicowcy więc protest przeciw wyborom. Rada miejska odrzuciła ten protest 20 głosami przeciw 7. Przeciw tej uchwale wnieśli pp. Mięsikowski i Zabłoński skargę do sądu administracyjnego w Toruniu, który się w sobotę tą sprawą zajmował. Sąd administracyjny unieważnił wybór tylko jednego członka rady p. Kalety, który będąc komisarycznym płatnym, zastępcą burmistrza, nie mógł zarazem zostać członkiem rady miejskiej.

Złożenie urzędu jako członek magistratu przed wyborami uważa sąd za nieważne, gdyż zwolnienie z urzędu mogło nastąpić tylko za zgodą magistratu i rady miejskiej lub przez ministra. Resztę wywodów pp. powodów uznał sąd za po części nieudowodnione, po części nieważne i odrzucił skargę, nakładając koszta całego postępowania powodom.

—** **LWÓW. (Ofiarność Małopolski na Skarb Narodowy.)** Narodowa Organizacja Kobiet pracuje intenzywnie nad przysporzeniem skarbowi narodowemu szlachetnych kruszców. Wyniki tej akcji są podziwu godne, jeśli weźmiemy pod uwagę straszne zniszczenie Małopolski podczas wojen w latach 1914—1920. Oto cyfry tylko z kilku miejscowości z miesiąca lutego br., z których należy brać przykład. I tak w Kołomyji zebrano 200 klg. srebra, w Brzeżanach bezpośrednio po wiecu w ciągu 4 godzin 1 klg. złota i 7 klg. srebra oraz 200 tysięcy marek na wykup złota i srebra. W Rzeszowie bezpośrednio po wiecu grono osób w liczbie 174 złożyło przeszło 1 klg. złota i 1 klg. srebra. Zważyć należy, że wszystkie te miejscowości są kompletnie zażydzone, handel i przemysł w zupełności spoczywa w żydowskich rękach, które zamknięte są dla skarbu narodowego.

Drukarnia Pomorska Tow. Akc. Grudziądz
Za redakcję: Izydor Średzki.

OBWIESZCZENIE!

Według art. 19 ustępu III ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. uchwalił wydział uchwałowy Urzędu Ubezpieczeń miasta Grudziądza na posiedzeniu dnia 1 marca 1922 r. dla Okręgu Grudziądz — miasto następujące ustalenie przeciętnej wartości poborów w naturaljach (roczna ilość) na czas od 27 lutego 1922 r. aż do odwołania:

	Wolna stancja (utrzymanie, mieszkanie, opał i światło.)	Utrzymanie (same)	Mieszkanie, opał i światło (same)
1. Urzędnicy przedsiębiorstw. (np. wyżsi inspektorzy, starsi kelnerzy w wielkich lokalach	120,000 mk.	90,000 mk.	30,000 mk.
2. Subjekci			
a) mężczyźni	90,000 „	70.000 „	20,000 „
b) kobiety	80,000 „	65 000 „	15,000 „
3. Uczniowie			
a) elew	50,000 „	45,000 „	5,000 „
b) elewka	50,000 „	45,000 „	5,000 „
4. Służba			
a) mężczyźni	60.000 „	50,000 „	10,000 „
b) kobiety	55.000 „	45,000 „	10,000 „
5. Robotnicy (przemysł) czeladnicy, pomocnicy, o ile nie podpadają pod 1—4.			
a) mężczyźni	90,000 „	75,000 „	15,000 „
b) kobiety	80,000 „	70,000 „	10,000 „

6. Dla robotnic jak krawcowa, praczka, posługaczka itp. ustanawia się za utrzymanie całodziennie 200 mk. z tego przypada na;

1. śniadanie 25 mk.
2. śniadanie 30 mk.
objad 90 mk.
pod wieczorek 25 mk.
kolacje 30 mk.

Z resztą ustanowi się wartość przeciętną dla każdego osobneg przypadku.

Urząd Ubezpieczeń miasta Grudziądza.

Urzędowe obwieszczenia władz miejskich.

Za niniejszy dział odpowiada według prawa prasow. nadsekretarz miejski **Damazy Raszkowski w Grudziądzu.**

Następujące osoby zamierzają się wyprowadzić na stałe z Grudziądza.

9678 Neske Erych, 4 dz. Czerwonodworna do Piły
9679 Neske Marja, Czerwonodworna 20 do Piły
9680 Kubernaht Adolf, Moniuszki 4 do Piły
9681 Kubernaht Helena, Moniuszki 4 do Piły
9682 Radtke Juljusz, Lipowa 59 do Piły
9683 Radtke Berta, Lipowa 59 do Piły
9684 Labs Jadwiga, Lipowa 1 do Zedenick
9685 Lippmann Paulina, Groblowa 42 do Schillgallen
9686 Fude Ida, Groblowa 42 do Schillgallen
9687 Dumke Paweł, 1 dz. Chełmińska 27 do Göhren
9688 Dumke Meta, Chełmińska 27 do Göhren
9689 Hirsch Jakob, 3 dz. Mickiewicza 24 do Sprottau
9690 Hirsch Jadwiga, Mickiewicza 24 do Sprottau
9691 Hentschel Stanisława, 1 dz. Kuntersztyńska 5 do Braunsberg
9692 Könitz Ida, Rynek 11 do Oderberg (Mark)
9693 Wischmann Oton, 2 dz. Czerw. Dw. 19 do Piły
9694 Wischmann Anna, Czerw. Dw, 19 do Piły
9695 Hermann Fryderyk, 2 dz. Kościuszki 28 do Dt. Krone
9696 Hermann Alma, Kościuszki 28 do Dt. Krone
9697 Hermann Gustaw, Kościuszki 28 do Dt. Krone
9698 Janzen Maks, Koszarowa 6 do Neuhoff
9699 Janzen Jenny, Koszarowa 6 do Neuhoff
9700 Janzen Maks, Koszarowa 6 do Neuhoff
9701 Janzen Lisbet, Koszarowa 6 do Neuhoff
9702 Müller Gustaw, Pl. 23 stycznia 12 do Freystadt
9703 Müller Emilja, Pl, 23 stycznia 12 do Freystadt
9704 Beszon Fryderyk Toruńska 27-29 do Belling
9705 Beszon Olga, Toruńska 27-29 do Belling
9706 Beszon Fryc, Toruńska 27-29 do Belling
9707 Beszon Jadwiga, Toruńska 27-29 do Belling
9708 Will Hugo, Kościuszki 5 do Pyritz
9709 Will Emma, Kościuszki 5 do Pyritz
9710 Will Herbert, Kościuszki 5 do Pyritz
9711 Knoch Ferdynand, Poniatowskiego 6 do Marburg (Lahn)
9712 Knoch Anna, Poniatowskiego 6 do Marburg (Lahn)
9713 Demska Malwina Nadgórna 37 do Kwidzyna
9714 Haritz Reinhard, Rzezalniana 8 do Piły
9715 Kraft Klara, Solna 2 do Gdańska
9716 Faust Karol, Pietruszkowa 8 do Piły
9717 Zirkel Teresa, Pietruszkowa 8 do Piły
9718 Krafft Gottlieba, Kwiatowa 18-20 do Piły
9719 Krafft Jadwiga, Kwiatowa 18-20 do Piły
9720 Linkowski Gustaw, 1 dz. Toruńska 37 do Piły
9721 Linkowska Hulda, Toruńska 37 do Piły
9722 Buchholz Paulina, Nadgórna 48a do Berlina
9723 Ballner Gustaw, 1 dz. Wenckiego 21 do Piły
9724 Ballner Ida, Wenckiego 21 do Piły
9725 Krause Ernest, 1 dz. Chełmińska 52 do Piły
9726 Krause Paulina, Chełmińska 52 do Piły
9727 Wollert Fryda, Pańska 11 do Lüben
9728 Kauffmann Oskar, Pańska 11 do Lüben
9729 Lewin Else, Forteczna 1 do Oschatz
9730 Hirschfeld Albert, 4 dz. Forteczna 1 Oschatz
9731 Hirschfeld Paula, Forteczna 1 do Oschatz
9732 Meyer Alfred, Lipowa 70 do Dt. Eylan
9783 Täuber Jan 2 dz. 3 Maja 18 do Frankf. a-O.
9734 Täuber Lisbet, 3 Maja 18 do Frankf. a-O.

Grudziądz, dnia 1 marca 1922 r.

Prezydent miasta,
Włodek.

Obwieszczenie.

W miesiącu lutym udzielono kart myśliwskich panom: [669

Willi Marks i
Władysławowi Nafalski emu

Grudziądz, dnia 3 marca 1922 r.
MAGISTRAT--Wydział XV (Pol).
Prezydent miasta
(—) Włodek

KONKURS

na dostawę przyborów i narzędzi szewsko-krawieckich. Ostemplowane oferty oraz kwit na zdeponowaną w P. K. K. P. kaucję w kwocie 100.000 mk. należy składać w Szefostwie Intendentury D. O. K. VIII w Grudziądzu, pokój nr. 71 w opieczętowanych kopertach z napisem „Oferta na dostawę przyborów i narzędzi szewsko-krawieckich" do 12 marca 1922 r., gdzie też w powyższej sprawie można się dokładnie poinformować o rodzaju i ilości dostarczyć się mających materiałów. Wraz z ofertami należy składać wzory i próbki, które w razie nie przyjęcia oferty będą zwrócone wraz z kaucją najdalej do dni dziesięciu po upływie powyższego terminu. Otwarcie ofert nastąpi w powyższym dniu w Szefostwie Intendentury D. O. K. VIII pokój nr. 71 o godzinie 12. [655

Dowództwo Okręgu Korpusu VIII
Szefostwo Intendentury.

„Pomoc"

biuro prawne Grudziądz ul. Mickiewicza nr. 34 wykonuje wszelkie prace piśmienne jak reklamacje, skargi, wnioski i tłumaczenie. [686

POMORZANKA

Z dniem 7-go marca rozpoczyna
KONCERTY ARTYSTYCZNE
kapela warszawska pod batutą kapelmistrza p. Boehm'a. [665
O liczny udział uprasza
ŻŁOBIN, gospodarz.

Ostrzeżenie.

W nocy z 27 na 28 lutego **skradziono** z koszar Kaźmierza Jagiellończyka

1 motor elektryczny

systemu A. E. G. 440 wolt 1320 obrotów

☛ Przed zakupem tegoż motoru ostrzegam.

Za odnalezienie motoru lub odkrycie sprawcy daje osobne wynagrodzenie

Kierownik Rej. Inż. i Sap.

SUBMISJA.

Komisja Graniczna sprzedaje 3 używane, zdatne do użytku samochody:
Samochód Léon Bollée, otwarty,
„ Hotchkiss, „
„ Hotchkiss, zamknięty (coupé)

Samochody są dopuszczone do ruchu publicznego w Polsce. Można je obejrzeć od 10 do 20 marca w godz. od 10-tej do 12-tej w Garażach Hempowicza ul. Jakóba Wujka 8. Oferty złożone być winne piśmiennie w zamkniętych kopertach do dnia 25 marca rb. 12-tej w południe, w Komisji Granicznej ul. Mickiewicza 33 Poznań. Sprzedający przydziela kupującemu samochód wedle własnej oceny. Odbiór samochodu nastąpi po pełnem zapłaceniu, które winno być uskutecznione najpóźniej w 8 dniach po przydzieleniu.

DYREKCJA KOLEJ PAŃSTWOWEJ W GDAŃSKU
rozpisuje niniejszem

publiczną submisję (przetarg)

na dzierżawę prawa poboru mostowego na moście kolejowym na Wiśle w Toruniu z dniem 1 kwietnia 1922. Warunki dzierżawy są do wglądu w Urzędzie Obrotu Handlowego w Toruniu Grudziądzu i Bydgoszczy.

Taryfa dotychczasowych zostanie z dniem 1 kwietnia 1922 więcej jak dwadzieścia—krotnie podwyższona. Reflektanci muszą być obywatelami Państwa Polskiego. Oferty należy wnosić w zamkniętych kopertach do Dyrekcji Kolei Państwowych Wydział prawny w Gdańsku do dnia 15 marca 1922. Koperta ma być zaopatrzona w napis "Oferta na dzierżawę mostowego w Toruniu."

Dyrekcja Kolei Państwowych

Magistrat potrzebuje

woźnego

umiejącego czytać i pisać po polsku, może być i inwalida wojenny. Zgłoszenie do Magistratu w Radzynie z własnoręcznie napisanym życiorysem.

Magistrat, Radzyn.

Baczność Obywatele

Grudziądza i Okolicy

Wykonuję wszelkie reperacje w pracach ślusarskich, blachnierskich i instalacjach, reperacje maszyn do szycia i pisania po najtańszych cenach, prędka i rzetelna obsługa. Proszę o łaskawe poparcie mego zakładu, jako co tylko z wojska z wolnionego. **Edward Pokora.** Warsztat reperacyjny **ul. Torunska 8.** [764.

Poszukuje się

SEKRETARZA

wzgl. asystenta podatkowego

Pierwszeństwo mają kandydaci, którzy wykażą się pewną praktyką w sprawach samorządowych a specjalnie podatkowych. Znajomość obowiązujących jeszcze pruskich praw podatkowych pożądana. Pobory w miarę kwalifikacji. Zgłoszenia przyjmuje

MAGISTRAT
miasta Brodnicy, Pomorze. [644.

Poszukuje się
dzielnego i doświadczonego

MAJSTRA

budowy maszyn, możliwie także obeznanego z urządzeniem sygnalizacji na kolejach.

Reflektanci, którzy mogą wykazać dobre wyszkolenie i posiadają dłuższą praktykę jako samodzielni majstrowie w większych fabrykach, zechcą nadesłać szczegółowe oferty w języku polskim i niemieckim z podaniem wymaganego wynagrodzenia z dołączeniem fotografji.

Bezpłatne mieszkanie służbowe wraz z gruntem na ogród daje się do dyspozycji.

Fabryka sygnałów dla kolei żelaznych
C. Fiebrand i Ska., T. z o. p.
Bydgoszcz-Okole.

Tylko hurtownie — Tylko hurtownie — Tylko hurtownie — Tylko hurtownie

Wiązarki

własnego wyrobu poleca **Józef Tucholski** w firmie

„Nasz Sklep" Sp. Akc.

Hurtowny skład papieru i materjałów piśmiennych

Poznań, ul. 3 Maja 4.

Telefon 3784 **Telefon 3784**

Baczność!!! **Baczność!!!**

Komu potrzebne jest na nadchodzącą wiosnę eleganckie efektowne i wykwintne ubranie w pełnem znaczeniu tego słowa niech napisze do nas natychmiast póki jeszcze czas a wyślemy pocztą za zaliczeniem:

1. 3 metry „ANGLE" na ubranie męskie za 7809 mk.
„ANGLE" jest to materjał w wyższym gatunku o pełnej szerokości, bardzo trwały, efektowny w drobniutkie kratеczki o wyrobie jedwabno-miękim, niezbędny dla każdego z Panów, który pragnie zaopatrzyć się w eleganckie ubranie. Kolor: granatowy, zielony, bronzowy, szary, popielaty, wiśniowy (angielski) i kowerkot.

2. Tenże materjał w lepszym gatunku we wszystkich kolorach, jak również w czarnym i marengo za 3 metry 8800 mk.

3. KUPON NA SPODNIE. Elegancki kupon na spodnie w dobrym gatunku 3000 marek, w wyższym gatunku 3500 marek.

BEZ WSZELKIEGO RYZYKA! Kupujący niczem nie ryzykuje, gdyż jeśli towar się nie spodoba, takowy przyjmuję z powrotem i zwracam pieniądze. Opakowanie i koszta pocztowe na rachunek kupującego. Przy zamówieniu 3 odcinków opakowanie i koszta pocztowe na nasz rachunek.

ADRES: **SKŁAD SUKNA J. BERNSTEIN, BIAŁYSTOK**
Kościuszki nr. 3.

Poszukujemy zaraz lub później
dzielnego

mistrza cegielarskiego

koniecznie doświadczonego praktycznie w całej fabrykacji a szczególnie w wypalaniu naturalno-czerwonych dachówek. Wiadomości w glazurowaniu i formiarstwie pożądane ale nie warunkiem.

Oferty z odpisami świadectw, fotografją i z podaniem wymaganej pensji przy wolnem mieszkaniu, opale, świetle i cośkolwiek roli upraszają:

Pomorskie Zakł. Ceramiczne
Tow. Akc.
daw. **Max Falck & Co.,**
Cegielnia Parowa-Dachówczarnia
w Grudziądzu. [656

Kilku dzielnych

BEDNARZY

poszukuję zaraz.
Browar Kuntersztyn, Tow. akc. Grudziądz.

Czeladnik

piekarski

z dłuższą praktyką dobry fachowiec poszukuje zatrudnienia. Zgł. upr. pod nr. 745 do Gł. P.

Do mego składu kolonjalnego i żelaza poszukuje od zaraz lub później

ucznia

Fran. Szpitter Łasin.

Sprzedaże.

Sprzedam mój

DOM

wraz z sklepem spożyw.
W. Smiger
Kościelna 23. (772

2 konie

na sprzedaż
M. Olkowski
ulica Staszyca nr. 7.

Młody, śliczny [621

pies

rasy bernardyn do sprzedania.
Koszarowa 8a, II ptr.

Skład

natychmiast odstąpię położenie Chełmińska nadaje się do każdego interesu bez pomieszk. Chełmińska 71, II p. pr.

Torfu

suchego dobrego pare wagonów mamy do odstąpienia.
Grudziądzka Spółka Przewozowa.
Bracia Rosińscy.
Trynkowa 3 telefon 81.

Posady.

Książkowa

znająca dokładnie język polski i niemiecki, poszukuje od zaraz lub później odpow.

POSADY.

Zgł. pod nr. 781 do Głosu Pomorskiego.

Potrzebny [767

cieśla

na krótki czas dla reperacji budynków

Zarząd majętności
WĘGROWO
powiat Grudziądz.

Poszukuje

ogrodnika

samotnego zaraz lub od 1 kwietnia (najchętniej inwalidę.)
A. Dominikowski,
Kaldus pow. Chełmno.

Ogrodnik

Luczyński 54 lat w Górnej Grapie pow. Świecie szuka jakiejbądź posady.

Żonaty potrzebny **ogrodnik** zaraz. Bliższych szczegółów udziela piśmiennie lub ustnie. **Majątek Widlice, p. Grudziądz.**

Poszukuję zaraz lub później [748

POSADY

na wsi jako administrator lub inspektor, liczę lat 26, znam język polski w mowie i piśmie. Zgłosz. pod nr. 748 do Głosu Pomorskiego.

Krawcowa poszukuje

PRACY

po za domem [795
F. Jankowska
ul. Kościnszki 28 I ptr.

Czeladnik **szewski** poszukuje pracy Zgł. pod nr. 734 do Gł. P.

Z powodu zwinięcia mego przedsiębiorstwa stolarskiego mam większą ilość suchych [741 **desek** różnego rodzaju korzystnie na sprzedaż. Zgł. przyjmuje **Nowak,** Chełmińska 20, tel. **610.**

Szafa do rzeczy na sprzedaż.
Nadgórna 20. I. p.

Na sprzedaż [796

2 szafy do rzeczy, wertyko, 2 szafy do wyciągania, maszyna do szycia (Singer) lustro z szafką, 2 nowe łóżka bez mater., 6 krzeseł, urządz. kuchenne ulica Sobieskiego 9 III.

PIES

(wilk) na sprzedaż.
Staszyca 7 part. na lewo

Zupełnie nowa

LITEWKA

na sprzedaż za 4000 mk.
Mickiewicza 5, III ptr.
u p. Lange.

Kompletne [801

urządz. dla dentysty

korzystnie na sprzedaż.
Pl. 23. Stycznia 13
part. prawo.

Tanio na sprzedaż:

biurko z krzesłem, duże lustro ze stopniem, dywan, komoda, obrazy, aparat do elektryzowania, stół do wyciągania, szafa do bielizny, portiery, zastawa, figurki, kocioł do prania, pająki elektr. i gaz. etażerka, umywalka (garnitur) leżanka, regulator itp.
Plac 23-go Stycznia 13
part. prawo. [802

Bardzo dobry [754

bufet

orzech, 2 mahon. szafy do rzeczy stół z ceratą kanapa, żelazne łóżka, materac, pościel na 2 łóżka, kuchenka gazowa na sprzedaż.
Ogrodowa 37, I prawo.

Urządzenie składowe

stosowne do interesu galanteryjnego i bławatnego, lub księgarskiego także i dwa **piece** żelazne na sprzedaż. Bliższych szczegółów udzieli Księgarnia J. Bułka w Brodnicy

Zguby.

Zgubiono papiery wojskowe na nazwisko **Franciszka Harafa,** uprasza się o zwrot takowych do P. K. U. Grudziądz.

Kupna.

SERADELĘ

kupuję lub zamieniam na żyto lub zboże letnie
Dom. Marusza.